

§ 102

Dnr 2019/KS 0312 013

UTDRAG**Förnyat övertagande av tillsynsansvar från
länsstyrelsen inom delar av Södertörns miljö- och
hälsoskyddsförbunds ansvarsområde****Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen för
förslag till kommunfullmäktige**

1. Tyresö kommun ansöker om förnyat övertagande av tillsynen för tillståndspliktiga B-verksamheter.
2. Tyresö kommun ansöker om förnyat övertagande av tillsynen för förorenade områden, det vill säga föroreningsskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en verksamhet som i miljöprövningsförordningen (2013:251) är beskriven som en tillståndspliktig B-verksamhet och är i drift eller har upphört efter den 30 juni 1969.

Beskrivning av ärendet

Direktionen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund beslutade den 12 juni 2019 att föreslå kommunfullmäktige i Tyresö kommun att ansöka om förnyat övertagande av tillsynen från länsstyrelsen för tillståndspliktiga B-verksamheter samt förnyat övertagande av tillsynen för förorenade områden. Motsvarande begäran sker också till Haninge respektive Nynäshamns kommuner.

Bilagor

Tjänsteskrivelse Förnyat övertagande av tillsynsansvar från länsstyrelsen inom delar av Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds ansvarsområde.pdf

Protokollsutdrag Direktionen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 2019-06-12 § 27.pdf

Tjänsteskrivelse till direktionen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund Övertagande av tillsynsansvar.pdf

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	---

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Hillevi Elvhage
Kommunsekreterare
08-5782 9516
hillevi.elvhage@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2019-10-03

1 (3)

Diarienummer
2019/KS 0312 013

Kommunledningsutskottet

**Förnyat övertagande av tillsynsansvar från
länsstyrelsen inom delar av Södertörns miljö- och
hälsoskyddsförbunds ansvarsområde**

**Kommunstyrelseförvaltningens förslag till
kommunledningsutskottet för beslut i kommunfullmäktige**

1. Tyresö kommun ansöker om förnyat övertagande av tillsynen för tillståndspliktiga B-verksamheter.
2. Tyresö kommun ansöker om förnyat övertagande av tillsynen för förorenade områden, det vill säga föroreningsskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en verksamhet som i miljöprövningsförordningen (2013:251) är beskriven som en tillståndspliktig B-verksamhet och är i drift eller har upphört efter den 30 juni 1969.

Kommunstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg Björk
Chef Medborgarfokus

Sammanfattning

Direktionen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund beslutade den 12 juni 2019 att föreslå kommunfullmäktige i Tyresö kommun att ansöka om förnyat övertagande av tillsynen från länsstyrelsen för tillståndspliktiga B-verksamheter¹ samt förnyat övertagande av tillsynen för förorenade områden. Motsvarande begäran sker också till Haninge respektive Nynäshamns kommuner.

Beskrivning av ärendet

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har sedan 2008 tillsynsansvaret i Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner för den tillsyn där den kommunala nämnden pekats ut som tillsynsmyndighet i miljöbalken, undantaget strandskydd enligt 7 kapitlet. Länsstyrelsen har också ett visst utpekat tillsynsansvar i miljöbalken, ofta för stora verksamheter. Länsstyrelsens tillsynsansvar kan överlåtas på den kommunala nämnden genom beslut i kommunfullmäktige, vilket har skett för Tyresö kommun senast 1994.

Då länsstyrelsen avser att göra en översyn av äldre överföringsbeslut, har Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund efter samråd med länsstyrelsen kommit fram till att nya beslut behövs för överlåtelse, eftersom de idag är olika för medlemskommunerna.

Direktionen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund beslutade den 12 juni 2019 att föreslå kommunfullmäktige i Tyresö kommun att ansöka om förnyat övertagande av tillsynen för tillståndspliktiga B-verksamheter¹ samt förnyat övertagande av tillsynen för förorenade områden. Motsvarande begäran sker också till Haninge respektive Nynäshamns kommuner.

De tillsynsområden som är aktuella för Tyresö är samtliga B-verksamheter och förorenade områden för verksamheter som avslutats efter 1 juli 1969 och som i miljöprövningsförordningen är beskriven som en tillståndspliktig B-verksamhet. Avsikten är att uppdatera och förtydliga tillsynsansvaret. I dagsläget har Tyresö kommun endast en B-verksamhet, Vattenfall AB Heat Sweden Generation, och

¹ B-verksamheter är tillståndspliktiga relativt stora verksamheter och som kan ha stor påverkan på miljön.

kommun endast en B-verksamhet, Vattenfall AB Heat Sweden Generation, och inget förorenat område med föroreningskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en verksamhet som i miljöprövningsförordningen (2013:251) är beskriven som en tillståndspliktig B-verksamhet och är i drift eller har upphört efter den 30 juni 1969.

Fram till att nya beslut tagits är förbundet och länsstyrelsen överens om att respektive myndighet bedriver tillsynen på samma områden som i dag.

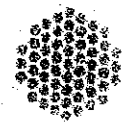
Risakanalys och bedömning

Förbundet har gjort en riskanalys och vad gäller förnyat övertagande av tillsyn av B-verksamheter och förorenade områden bedömer förbundet att det inte medför någon större förändring jämfört med nuläget och att inga särskilda åtgärder behöver vidtas.

I tjänsteskrivelsen till förbundsdirektionen beskrivs resurser och kostnader för det förnyade övertagandet samt risker om tillsynsansvaret lämnas tillbaka till länsstyrelsen.

Tidsplan

Efter direktionens beslut den 12 juni 2019 har förbundet nu skickat framställan till respektive kommunstyrelse, för att be kommunfullmäktige ansöka om övertagande av tillsynsansvar (för Tyresös del förnyat övertagande). Ett fullmäktigebeslut väntas under hösten 2019. Därefter skickas ansökan till länsstyrelsen av kommunen. Länsstyrelsens beslut kan väntas ta cirka 1 år.

Tid och plats Onsdagen den 12 juni 2019 klockan 18:00, i Ankaret, Rudsjöterrassen 5

Beslutande

Ledamöter

Håkan Svanberg (M), ordförande Nynäshamns kommun
Barbro Nordgren (S), vice ordförande Haninge kommun
Ulla-Britt Öhman (C), Haninge kommun
Mats Mattsson (M), Haninge kommun
Joachim Krylborn (KD), Haninge kommun, § 22-24
Tony Thorén (L), Tyresö kommun
Erkki Vesa (M), Tyresö kommun
Susann Ronström (S), Tyresö kommun
Jimmy Norell (M), Nynäshamns kommun
Janice Boije Junerud (S), Nynäshamns kommun

Övriga närvarande

Ersättare

Fernando Pereira (S), Haninge Kommun
Marja Väisänen (S), Haninge Kommun
Kjell Larsson (M), Haninge kommun, § 22-24
Henrik Persson (S), Nynäshamns kommun
Fredrik Brodin (M), Nynäshamns kommun
Anna Eklund (L), Nynäshamns kommun

Tjänstemän

Birgitta Kjäll, sekreterare
Jens Möller, förbundschef
Per Claug, tillståndshandläggare alkohol och tobak, § 22-24
Andreas Rosenblad, tillståndshandläggare alkohol och tobak, § 22-24

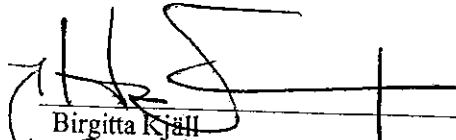
Justering

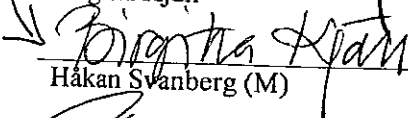
Justerare Barbro Nordgren (S)

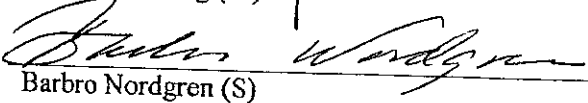
Tid för justeringen Torsdagen den 27 juni 2019

Justerade paragrafer 22 - 30

Underskrifter

Sekreterare
Birgitta Kjäll

Ordförande
Håkan Svanberg (M)

Justerare
Barbro Nordgren (S)

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 27

Framställan om övertagande av tillsynsansvar

Ärendet

Länsstyrelsen har möjlighet att överlåta tillsynsansvar inom miljöbalken till en kommun. Det har skett i olika omfattning inom förbundets medlemskommuner gällande B-verksamheter samt förorenade områden.

Vad gäller tillsynsansvaret för B-verksamheter så har länsstyrelsen vid olika tidpunkter överlåtit tillsynsansvaret till Tyresö, Nynäshamn och Haninge kommuner. Länsstyrelsen avser att göra en översyn av äldre överföringsbeslut och förbundet har sett över de beslut som gäller i medlemskommunerna. Vi har samrått med länsstyrelsen där vi kommit fram till att nya beslut behövs för överlåtelse, eftersom de i dag skiljer sig åt medlemskommunerna emellan. För att få enhetligt lydande beslut föreslås därför medlemskommunerna att ansöka om förnyat övertagande.

Vad gäller tillsynsansvaret över förorenade områden som bedöms orsakats av tillståndspliktiga verksamheter efter 30 juni 1969 så har Tyresö kommun sedan tidigare tagit över tillsynsansvaret. För att förbundet ska få enhetliga förutsättningar i tillsynen så föreslås att även Haninge och Nynäshamns kommuner begär att få ta över tillsynsansvaret.

Därutöver har möjligheten att överta viss A-tillsyn samt täktillsyn utretts, men bedöms inte vara aktuell, varför det inte föreslås.

Ett beslut om övertagande fattas av länsstyrelsen utifrån en framställan från respektive kommunfullmäktige.

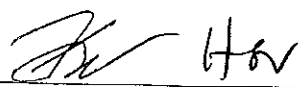
Beslutsunderlag

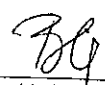
Tjänsteskrivelse den 5 juni 2019, dnr 2019-728

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att:

1. Föreslå kommunfullmäktige i Haninge kommun:
 - a. Att ansöka om förnyat övertagande av tillsynen för tillståndspliktiga B-verksamheter.
 - b. Att ansöka om att överta tillsynen för förorenade områden, d.v.s. föroreningskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en verksamhet som i miljöprövningsförordningen (2013:251) är beskriven som en tillståndspliktig B-verksamhet och är i drift eller har upphört efter den 30 juni 1969.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

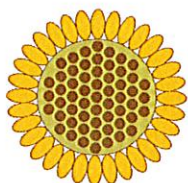
2. Föreslå kommunfullmäktige i Nynäshamns kommun:
 - a. Att ansöka om övertagande av tillsynen för tillståndspliktiga B-verksamheter.
 - b. Att ansöka om att överta tillsynen för förorenade områden, d.v.s. föroreningsskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en verksamhet som i miljö-prövningsförordningen (2013:251) är beskriven som en tillståndspliktig B-verksamhet och är i drift eller har upphört efter den 30 juni 1969.

3. Föreslå kommunfullmäktige i Tyresö kommun:
 - a. Att ansöka om förnyat övertagande av tillsynen för tillståndspliktiga B-verksamheter.
 - b. Att ansöka om förnyat övertagande av tillsynen för förorenade områden, d.v.s. föroreningsskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en verksamhet som i miljöprövningsförordningen (2013:251) är beskriven som en tillståndspliktig B-verksamhet och är i drift eller har upphört efter den 30 juni 1969.

Beslutet expedieras till
Akten

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Handläggare: Elisabet Sandberg
08-606 51 92
elisabet.sandberg@smohf.se

Direktionen
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

Framställan om övertagande av tillsynsansvar

Förslag till beslut

Direktionen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund beslutar att

1. Föreslå kommunfullmäktige i Haninge kommun:
 - a. Att ansöka om förnyat övertagande av tillsynen för tillståndspliktiga B-verksamheter.
 - b. Att ansöka om att överta tillsynen för förorenade områden, d.v.s. föroreningsskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en verksamhet som i miljö-prövningsförordningen (2013:251) är beskriven som en tillståndspliktig B-verksamhet och är i drift eller har upphört efter den 30 juni 1969.
2. Föreslå kommunfullmäktige i Nynäshamns kommun:
 - a. Att ansöka om övertagande av tillsynen för tillståndspliktiga B-verksamheter.
 - b. Att ansöka om att överta tillsynen för förorenade områden, d.v.s. föroreningsskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en verksamhet som i miljö-prövningsförordningen (2013:251) är beskriven som en tillståndspliktig B-verksamhet och är i drift eller har upphört efter den 30 juni 1969.
3. Föreslå kommunfullmäktige i Tyresö kommun:
 - a. Att ansöka om förnyat övertagande av tillsynen för tillståndspliktiga B-verksamheter.
 - b. Att ansöka om förnyat övertagande av tillsynen för förorenade områden, d.v.s. föroreningsskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en verksamhet som i miljöprövningsförordningen (2013:251) är beskriven som en tillståndspliktig B-verksamhet och är i drift eller har upphört efter den 30 juni 1969.

1. Bakgrund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (förbundet) har tillsynsansvaret i Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner sen 1 april 2008 för den tillsyn där den kommunala nämnden pekats ut som tillsynsmyndighet i miljöbalken, undantaget strandskydd enligt 7 kapitlet. Länsstyrelsen har också ett visst utpekat tillsynsansvar i miljöbalken som ofta är för stora verksamheter. Detta tillsynsansvar har de rätt att överlåta på den kommunala nämnden genom beslut, vilket har skett till förbundets medlemskommuner från 1987 och framåt på olika sätt med olika omfattning. Länsstyrelsen avser att göra en översyn av äldre överföringsbeslut och förbundet har sett över de beslut som gäller i medlemskommunerna. Vi har samrått med länsstyrelsen där vi kommit fram till att nya beslut behövs för överlåtelse, eftersom de i dag är mycket olika för medlemskommunerna.

Detta ärende avser därför överlåtelse av tillsynsansvar både sådan tillsyn som förbundet bedriver sen tidigare och nya tillsynsområden. Syftet är att förbundet ska bedriva likvärdig tillsyn i alla medlemskommunerna och därför behöver tillsynsansvaret vara det samma.

Ett beslut om övertagande fattas av länsstyrelsen utifrån en framställan från respektive kommunfullmäktige.

Förklaringar

A-, B- och C-verksamheter är ett klassningssystem för olika miljöfarliga verksamheter, enligt Miljöprövningsförordningen.

A-verksamheter är tillståndspliktiga industriverksamheter som ofta har stor påverkan på miljön, ansökan prövas av mark- och miljödomstol, t.ex. NYNAS och Jordbro värmeverk.

B-verksamheter är tillståndspliktiga mindre verksamheter än A men relativt stora och kan också ha stor påverkan på miljön. Ansökan prövas av länsstyrelsen.

C- verksamheter är anmälningspliktiga verksamheter där anmälan görs till förbundet, t.ex. bilverkstäder.

U-verksamheter är ej tillståndspliktiga eller anmälningspliktiga verksamheter.

MFP - Miljöprövningsförordningen (2013:251)

MTF - Miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13)

Avgränsning

Detta ärende rör inte föroreningskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en verksamhet som i miljöprövningsförordningen (2013:251) är beskriven som en tillståndspliktig A-verksamhet och är i drift eller har upphört efter den 30 juni 1969.

1.1 Miljömålen och tillsyn

I Stockholms län har 6 av de 16 nationella miljömålen valts ut för prioriterade insatser, inom ramen för miljö- och samhällsbyggnadsdialogen. De 6 miljömålen är: Begränsad klimatpåverkan, Ett rikt växt- och djurliv, Frisk luft, Giftfri miljö, God bebyggd miljö och Ingen övergödning.

När det gäller tillsynen av större tillståndspliktig verksamhet syftar den främst till att bidra till uppfyllelse av målen om Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Giftfri miljö och Ingen övergödning. Täckttillsynen syftar främst till att bidra till uppfyllelse av målen om Grundvatten av god kvalitet när det gäller grustäkter.

Tillsynen av förorenade områden syftar till att bidra till uppfyllelsen av Giftfri miljö. En åtgärdsstrategi har därför tagits fram av länsstyrelsen i samverkan med aktörerna i länet. Behovet av mark för bostadsbyggande är stort i länet finns ett tryck efter att exploatera områden där det tidigare förekommit industriell verksamhet. När mark med misstänkta eller konstaterade förorenade områden är föremål för detaljplan som syftar till t.ex. bostäder, är det viktigt att marken är så ren som behövs, vilket oftast motsvarar känslig markanvändning (KM). Att inte undersöka och åtgärda förorenade områden (oftast marken) är ett skäl till att inte anse att detaljplanen är lämplig för sitt ändamål.

1.2 Tillsynsansvar i dag

Förbundet har, genom kommunernas tillsynsansvar utpekat i miljöbalken, tillsynsansvar för anmälningspliktiga C-verksamheter, samt icke anmälningspliktiga s.k. U-verksamheter. Tillsynen för tillståndspliktiga verksamheter s.k. A- och B-verksamheter utförs av länsstyrelserna enligt miljöbalken. Länsstyrelserna ha möjlighet att överföra tillsynsansvar till kommunerna (förbundet). Detta har skett på olika sätt i våra tre kommuner och vid olika tillfällen, fr.o.m. 1 januari 1988 fram till 1 januari 2011. Dock har aldrig tillsynsansvaret för A-verksamheter och täkter överförts från länsstyrelsen i någon medlemskommun.

För Tyresö kommun finns ett överlåtelsebeslut för tillsynen av B-verksamheter fr.o.m. 1 april 1994. Det innebär att kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd tog över tillsynen enligt bilaga B miljöskyddsförordningen, länsstyrelsens diarienummer 240-1994-4216. Även tillsynsansvaret för förorenade områden, orsakade av tillståndspliktiga B-verksamheter s.k. B5-tillsyn, följde med vid samma övertagande 1994.

För Haninge kommun togs tillsynen av B-verksamheter över 1 januari 2011 med beslut av länsstyrelsen daterat 2010-12-20, länsstyrelsens diarienummer 504-2009-86541. Tillsynsansvaret har inte tagits över för förorenade områden orsakade av tillståndspliktiga B-verksamheter s.k. B5-tillsyn.

För Nynäshamn kommun överfördes visst tillsynsansvar fr.o.m. 1 januari 1988 och innebär i princip icke tillståndspliktiga verksamheter, länsstyrelsens diarienummer 11.199-393-87. Tillsynsansvaret har inte tagits över för förorenade områden orsakade av tillståndspliktiga B-verksamheter s.k. B5-tillsyn.

1.2.1 B-tillsyn

Skillnaderna mellan kommunerna i övertagande av B-tillsynen tolkar vi som skillnader i lagstiftningen vid olika tillfällen. Under åren som gått har kommunerna, och från och med 2008 förbundet, haft årlig avstämning med länsstyrelsen om vilka verksamheter som respektive myndighet ska bedriva tillsyn över. Länsstyrelsen har varit överens med förbundet om att vi bedriver tillsyn på B-verksamheter i Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner. Tillsynsansvaret för B-verksamheterna i Haninge togs över 2011. Av länsstyrelsens beslut för Haninge framgår det att B-tillsynen redan sköts av förbundet i Nynäshamn och Tyresö.

1.2.2 Förorenade områden

Förbundet bedriver i dag tillsyn på förorenade områden enligt miljöbalken. Där det funnits anmälningspliktiga verksamheter, icke anmälningspliktiga och verksamheter som avslutas före Miljöskyddslagen trädde i kraft, d.v.s. 1 juli 1969. Vid tillsynen av förorenade områden för verksamheter som avslutades före 1 juli 1969 är det ofta svårt att ställa någon till ansvar. Det innebär att avhjälpandeåtgärder (saneringar) oftast behöver ske med bidrag eller vid andra åtgärder av området t.ex. exploateringar.

När förbundet gjort utredningar i tillsynsärenden om förorenade områden har bristerna i äldre beslut om överföring av tillsynsansvar uppdagats. Därför har detta ärade om förnyelse av överföring av tillsynsansvar initierats.

1.2.3 Samråd med länsstyrelsen

Representanter från förbundet har haft ett möte med Länsstyrelsen i Stockholms län den 17 januari 2019. Önskemålet från länsstyrelsen är att förbundet ansöker om att överta tillsynsansvaret för alla medlemskommunerna så att tillsynsansvaret blir likadant gentemot länsstyrelsen. De tillsynsområden som diskuterades är samtliga B-verksamheter, A-verksamheten Jordbro värmeverk samt förorenade områden för verksamheter som avslutats efter 1 juli 1969 och som i MPF är beskriven som en tillståndspliktig B-verksamhet. Avsikten är att uppdatera och förtydliga tillsynsansvaret. Även ett övertagande av tillsynsansvaret för täkter (grus- och bergtäkter) framfördes som ett önskemål från länsstyrelsen.

Under tiden fram till att nya beslut finns så är förbundet och länsstyrelsen överens om att respektive myndighet bedriver tillsynen på samma områden som i dag.

1.3 Bestämmelser för övertagande av tillsyn

Vem som är ansvarig tillsynsmyndighet samt möjligheter att överlåta tillsynsansvaret regleras i Miljöbalkens 26 kapitel 3–5 §§. Vid överlåtelse framgår det bl.a. att ”regeringen får meddela föreskrifter om att en tillsynsmyndighet får överlåta åt en kommun som begär det att i ett visst avseende utöva sådan tillsyn som annars skulle skötas av en statlig tillsynsmyndighet”. Av 26 kap. 4 § framgår det att det är kommunen som gör en framställning om överlåtelse till tillsynsmyndigheten, som i detta fall är länsstyrelsen.

Miljötillsynsförordningen (2011:13) är den föreskrift där överlåtelse regleras, och vad som gäller vid överlåtelse beskrivs paragraferna 18–20 §§. Enligt 18 § får en statlig operativ tillsynsmyndighet överlåta åt en kommunal nämnd att utföra den operativa tillsynen. Ansökan om övertagande ska ske av kommunfullmäktige. I 19 § beskrivs vad en överlåtelse ska avse. Det kan och/eller vara en viss typ av tillsynsobjekt, en viss typ av tillsynsobjekt med undantag för ett visst eller vissa tillsynsobjekt, eller ett visst tillsynsobjekt. I 20 § beskrivs vad myndigheten (länsstyrelsen) vid sin prövning överlåtelse ta hänsyn till.

1.4 Tidsplan för eventuellt övertagande

Direktionen beslutar på junisammanträdet 2019 om fullmäktige ska föreslås ansöka om övertagande av tillsynsansvar.

Om direktionen beslutar att föreslå ett övertagande lämnas det tillfullmäktige för beslut, vilket beräknas ske under hösten 2019. Erfarenheten från beslutet 2010 för Haninge kommun visar att det tar ca 1 år hos länsstyrelsen. En förnyad kontakt om tidsplan kommer att tas med länsstyrelsen om direktionen beslutar att föreslå ett övertagande.

2. Ärendet

Utifrån bakgrunden ovan beskriver vi i detta avsnitt möjligheter och konsekvenser för förbundets verksamhet. Beskrivningen läggs upp per tillsynsområde d.v.s. B-tillsyn, A-tillsyn, tillsyn av förenade områden samt täktillsyn. Upplägget följer perspektiven i förbundets balanserade styrkort.

Under rubrikerna Perspektiv Miljö och samhälle beskrivs i det fall förbundets balanserade styrkort har mål kopplat direkt till branschen eller tillsynsområdet. Styrkortet beskriver det vi särskilt ska ha fokus på under en fyraårsperiod, dock så bedriver vi alltid tillsyn utifrån miljöbalkens bestämmelser i sin helhet över samtliga verksamheter utöver målen i styrkortet.

2.1 Beskrivning av B-tillsynen

B-tillsynen är en del av förbundets regelbundna tillsyn och omfattar större verksamheter som har tillstånd. Därför är den utförligare beskrivet än de övriga tillsynsområdena som beskrivs för ett eventuellt övertagande.

Inom förbundet finns totalt 23 B-verksamheter, varav förbundet har tillsyn över 19 verksamheter och försvarsinspektören över 4 verksamheter. Det är inte möjligt att ta över tillsynen från försvarsinspektören. Flera av B-verksamheterna bedriver också anmälningspliktig C-verksamhet.

Antal B-verksamheter per kommun

Kommun	Antal B-verksamheter
Haninge	11
Nynäshamn	7
Tyresö	1

2.1.1 Perspektiv Miljö och samhälle

Perspektivet omfattar den effekt som förbundet ska bidra till genom den tillsyn vi bedriver. Tillsynen över B-verksamheter bidrar till förbundets måluppfyllelse och berör flera strategiska mål samt dess framgångsfaktorer, styrtal och målvärden. De strategiska målen som berörs är:

- Utsläppen av ämnen som bidrar till övergödningen minskar.
- Utsläppen av klimatpåverkande ämnen ska minska.
- Spridningen av miljöfarliga ämnen till naturen ska minska.

I mål 2 är B-tillsynen utpekad genom att utsläppen av klimatpåverkande ämnen ska minska där styrtalet bland annat beskriver energitillsyn av B-verksamheter. Målvärdet är att 100 % av de som var i drift 1 januari 2017 hade fått energitillsyn, vilket också uppfylldes. Ett ytterligare krav som förbundet ställer i tillsynen är att verksamheter som har en energianvändning över 300 MWh per år ska ha en plan för energieffektiviseringsåtgärder. Målvärdet gäller 100 % av de verksamheter som varit i drift 2017 och gäller fram till 31 december 2020.

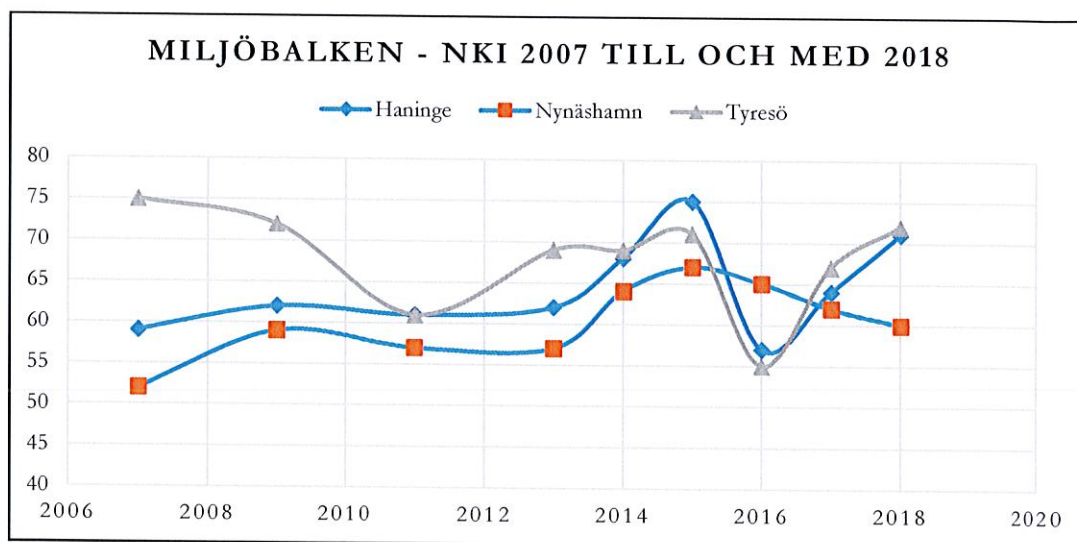
2.1.2 Perspektiv Kund och verksamhetsutövare

Perspektivet omfattar hur allmänheten upplever kontakten med förbundet. Vår målsättning är att kunder och verksamhetsutövare har tilltro för tillsynen och upplever den som meningsfull.

B-tillsynen är en del av de verksamheter som omfattas av förbundets tillsyn, och därmed följande två strategiska mål i perspektivet.

- Allmänhet och verksamhetsutövare har tilltro för tillsynen och upplever den som meningsfull.
- Förbundet har god service mot allmänhet och verksamhetsutövare.

Uppföljningen av målen sker genom att förbundet ingår i kommunernas undersökning av Nöjd kundindex (NKI), där flera frågor ställs till företagare som grupp. I de årliga NKI-rapporterna går det inte att utläsa resultatet särskilt för B-verksamheter, utan dessa redovisas i grupper som också omfattar C-verksamheter, vilka är klart dominerande med över 100 verksamheter. Även U-verksamheter ingår i dessa grupper. Det går heller inte att utläsa om någon B-verksamhet besvarat enkäten eller inte. Förbundet har därför valt att i nedanstående diagram valt att redovisa resultaten från genomförda NKI-undersökningar för alla verksamheter som omfattas av miljöbalkstillsynen. Godkänd nivå är 62-69 och hög nivå är 70-80.

Förbundet tar årligen fram handlingsplaner utifrån resultaten från de årliga NKI-undersökningarna. Vad gäller 2018 så har de detaljerade rapporterna i skrivande stund inte publicerats, varför det i detalj inte går att säga vilka områden som vi i kommande handlingsplan ska prioritera.

Generellt upplever företagare att förbundets service är högre än vad privatpersoner gör. En anledning bedöms vara att företag är mer inspektionsvana. Det är vanligt att större företag som B-verksamheter har egen miljökompetens. Med anledning av det försämrade resultatet 2016 genomförde förbundet under 2017 djupintervjuer med utvalda grupper i Haninge, där en grupp var större företag som utgörs i huvudsak av kategorin industriföretag med 11-50 anställda. I denna grupp är det sannolikt att B-verksamheter kan återfinnas. Frågor ställdes inom olika områden såsom hanteringen av ärendet, handläggarna, förståelse för företagarnas situation och behov. Per område redovisades sådant som upplevdes som positivt och sådant som upplevdes som negativt. Då framkom bland annat att verksamhetsutövare önskar ha samma handläggare över tid och att företagen vill bli kontaktade innan tillsynsbesöken med information om vad inspektionen innehåller så de kan förbereda sig. Vissa anger att de upplever att inspektören inte har tillräcklig kunskap om den bransch som de gör tillsyn på. Likaså nämns kunskapsbrist i samband med att handläggare byts under handläggningen. Företagen lyfter dialogen vid själva besöket som allra viktigast. Inspektörerna får gott betyg och beskrivs som trevliga och kunniga med god serviceförmåga och uttrycker konkreta och tydliga resonemang, är strukturerade och konsekventa. De tycker ofta att förbundet är ett föredöme då de har med andra kommuner att göra.

Den gällande handlingsplanen, vilken utgår från resultatet för år 2017 samt genomförda djupintervjuer under 2017 har tagit höjd för att vi ska öka vår effektivitet, höja kompetensen för nyanställd personal samt införa e-tjänster. Förbundet gör en stor satsning på att höja effektiviteten genom att införa Lean som tanke- och arbetssätt. Miljöavdelningen, vilka ansvarar för tillsynen över aktuella verksamheter, har påbörjat sitt Lean-införande under första halvåret 2019 där arbetet med återkommande förbättringar är grundläggande för att öka kundnöjdheten.

2.1.3 Perspektiv Medarbetare

Perspektivet omfattar hur förbundet ska uppfattas av medarbetare - såväl de som jobbar på förbundet som blivande kollegor. Vår målsättning är att förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Några intervjuer av inspektörer på miljöskyddsavdelningen visar att B-tillsynen bidrar till att göra jobbet attraktivt och utvecklande. Likaså upplevs tillsynen positiv och ger mycket lokalt, för vi har ju närmare och ofta mer kontakt än vad länsstyrelsen har. Dock krävs en grundkompetens av inspektören som är högre än för nyutexaminerade.

Sedan förbundet bildades har vi möjlighet att ha minst två handläggare inom respektive lagstiftningsområde. Det gör att vi inte är lika sårbara i händelse av sjukdom, semester eller om en handläggare väljer gå vidare. Likaså ger det bra möjligheter att diskutera ärenden och ta stöd i svårare frågor. Vi har själva erfarenhet av att vara ensam handläggare inom olika områden innan förbundet bildades och har sett vilken positiv effekt möjligheten att ha branschkollegor har. Det är något som förbundet bedömer även påverkar kundperspektivet positivt genom att vi kan erbjuda bättre tillgänglighet, service och kompetens.

2.1.4 Perspektiv Ekonomi

Ekonomi handlar om att fördela och prioritera tillgängliga resurser, vilka ska säkerställa att förbundet kan utföra sitt uppdrag med den kvalitet som beslutas. Samhället utvecklas kontinuerligt utifrån flera olika perspektiv och för att förbundet ska kunna följa med och vara en del i att driva utvecklingen krävs en budget som möjliggör detta.

Då resurserna är begränsade krävs att förbundet eftersträvar en kostnadseffektiv verksamhet. Det handlar såväl om att hålla hög kvalitet på budgetunderlag och taxor som att kontinuerligt jobba med utvärdering, uppföljning och prognoser. Det ska vara tydligt när avgifter tas ut och vad de omfattar.

Beräkningarna i detta dokument utgår från behovsutredning, budget och tidsplaner för 2019 samt 2019-års timavgift som är 1 250 kr.

Miljöavdelningens intäkter

Miljöavdelningens budgeterade intäkter för 2019 är ca 6 400 tkr, varav intäkterna för de fasta årsavgifterna motsvarar ca 3 600 tkr. Antalet verksamheter är något fler än budgeterat vilket innebär att de fakturerade fasta årsavgifterna är ca 3 800 tkr. Dessa intäkter motsvarar ca 3 100 timmar planerad tillsyn. För 2020 bedöms antalet fakturerade timmar motsvara de för 2019, men taxeförändringar kan ge andra intäkter.

Utifrån årsavgifterna för 2019 står B-tillsynen för ca 800 tkr, vilket motsvarar ca 21% av intäkterna från fasta årsavgifter. De fördelas mellan kommunerna på så sätt att i Haninge finns 11 B-objekt med intäkter på ca 400 tkr, vilket motsvarar ca 50 % av intäkterna från B-verksamhet och ca 10 % av intäkterna från alla fasta årsavgifter. I Nynäshamn finns 7 B-objekt med intäkter på ca 365 tkr, vilket motsvarar ca 45 % av intäkterna från B-verksamhet och ca 5 % av intäkterna från alla fasta årsavgifter. I Tyresö finns 1 B-objekt med intäkt på ca 50 tkr, som utgör en mindre del.

Vad händer ekonomiskt om vi lämnar tillbaka tillsynsansvaret?

Om direktionen eller förbundets medlemskommuner väljer att lämna tillbaka tillsynsansvaret innebär det ca 800 tkr lägre intäkter per år, vilket motsvarar ca 21% av intäkterna från fasta årsavgifter. Förbundets roll skulle i sådana fall innebära att vi blir remissinstans till länsstyrelsen. Ärendena är omfattande och förbundet skulle behöva lägga mycket tid som remissinstans utan att kunna ta betalt för den nedlagda tiden, vilket i sådana fall behöver finansieras med höjda medlemsavgifter från kommunerna. Förbundets personalkostnader kan minska genom uppsägning av en handläggare motsvarande de totalt sett minskade intäkterna.

Vilka ökade kostnader innebär övertagandet?

Nya beslut om övertagande kommer inte att innebära några förändringade kostnader då förbundet sedan flera år redan bedriver tillsyn över dessa och har anpassat kostnader och intäkter efter det. B-tillsynen är bemannad och ingår i förbundets tillsynsplanering. Enda kostnaden är vår arbetstid för att utreda och skriva ansökan om förnyat övertagande.

Miljöavdelningens resurser

2019 har Miljöskyddsavdelningen avsatt resurser motsvarande 9 700 timmar för tillsyn och ärendehandläggning. Det fördelas på 3 100 timmar tillsyn över verksamheter med fast årlig avgift, 1 000 timmar tillsyn över verksamheter med timavgift, 900 timmar över förorenade områden samt 1 200 timmar för ärenden såsom ansökan om tillstånd, remisser och klagomålsärenden.

Resurser för tillsyn med fast årsavgift

Totalt finns ca 800 verksamheter som förbundet bedriver tillsyn på antingen med timavgift eller fast årsavgift, varav ca 540 har fast årsavgift där B-tillsynen ingår. Tillsyn sker med olika tidsintervall, där vissa har tillsyn flera gånger per år medan de med glesast intervall får tillsyn var tredje år. Tillsynsintervallet styrs utifrån risk. Intervallen faller ut så att tillsyn årligen ska bedrivas på ungefär 300 verksamheter, exklusive köldmedia som är ca 250 per år. För dessa

300 verksamheter avsätts ca 3 100 timmar. Tillsyn med fast årsavgift och inkommande ärenden är alltid prioriterade verksamheter. Det innebär att totalt att ca 6 600 timmar alltid ska prioriteras framför tillsyn med timavgift. En heltidstjänst beräknas kunna använda 1 100 timmar per år för tillsyn.

Resurser för att bedriva B-tillsyn

Utifrån de årsavgifter som förbundet tar ut planeras 2019 ca 700 timmar för tillsyn av B-verksamheter. Det motsvarar ca 23 % av den totala tiden som ska läggas ned på tillsyn med årsavgift. Tiden fördelas mellan de olika verksamheterna i respektive kommun på så sätt att Haninges 11 B-objekt har beräknad tillsynstid på ca 360 timmar 2019 vilket motsvarar 51% av B-tillsynens timmar och ca 12 % av den totala tiden som ska läggas ned på tillsyn med årsavgift. För de 7 B-objekten i Nynäshamn är den beräknade tillsynstiden ca 300 timmar vilket motsvarar 43 % av B-tillsynens timmar och ca 4 % av den totala tiden som ska läggas ned på tillsyn med årsavgift. I Tyresö finns 1 B-objekt med beräknad tillsynstid på ca 40 timmar.

2.2 Beskrivning av A-tillsyn

I dag har förbundet ingen A-tillsyn utan den utförs av länsstyrelsen. A-tillsyn innebär att verksamheten har tillstånd från mark- och miljödomstolen. Inom förbundets medlemskommuner finns 2 st. objekt: Jordbro värmeverk samt NYNAS.

Det är möjligt att ansöka om att endast överta tillsynsansvaret för enstaka objekt. NYNAS bedöms inte aktuellt att ta över pga. omfattning, föroreningsituation, samt att det är ett enstaka objekt utan liknande objekt i samma bransch där kompetensen redan finns och kan nyttiggöras inom förbundet. Länsstyrelsen har efterfrågat förbundets intresse av att överta tillsynsansvaret för Jordbro värmeverk.

2.2.1 Perspektiv Miljö och samhälle

Eftersom förbundet inte har denna tillsyn idag finns inga mål i det balanserade styrkortet.

Om förbundet skulle ta över tillsynsansvaret för Jordbro värmeverk så omfattar det all tillsyn som länsstyrelsen bedriver över anläggningen i dag. Värmeverket är en tillståndspliktig industriutsläppsverksamhet, en samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, (om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår och har en total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt). Tillstånd från Miljödomstolen finns sen 2008-06-18 (dnr 2008-10193), med mål M 5787-07: 326 MW +70 MW.

Tillsynen för Jordbro värmeverk sker enligt industriutsläppsförordningen (2013:250) samt förordningen om stora förbränningsanläggningar (2013:252). Det innebär att den omfattas av s.k. BAT-slutsats* för stora förbränningsanläggningar, vilket innebär att kraven ska uppfyllas inom fyra år efter det att slutsatserna är publicerade (2017). Värmeverket omfattas även av förordningen om avfallsförbränning (2013:253), som också kommer att innebära att BAT-slutsatser ska beslutas. Tillsynen omfattar även lagring av bränsle på mer än 5 000 ton per kalenderår (anmälningsskyldig C-verksamhet, t.ex. kol, torv, bränsleflis eller annat träbränsle).

2.2.2 Perspektiv Kund och verksamhetsutövare

Förbundet saknar erfarenhet av A-tillsyn. Vår roll har hittills varit remissinstans. I varje fall under ett uppbyggnadsskede skulle förbundet sakna erfarenhet och kompetens att vara tillsynsmyndighet över en A-anläggning. Det är särskilt viktigt att vi kan säkerställa en hållbar kompetens över tid som fördelas på flera handläggare för att förbundet ska kunna ge en bra service i tillsynen över Jordbro värmeverk.

2.2.3 Perspektiv Medarbetare

För att bedriva denna tillsyn krävs utöver ”allmän” tillsynskunskap särskilt kunnande inom förbränning, utsläppsemissioner, industriutsläppsförordningen, förordningen om stora förbränningsanläggningar, förordningen om avfallsförbränning samt aktuell och kommande BAT-slutsatser*.

Förbundet har sen tidigare tillsynsansvaret för två värmeverk som är tillståndspliktiga B-verksamheter och industriutsläppsverksamheter. Dessa omfattas av motsvarande förordningar som Jordbro värmeverk. Den ena är Bollmora värmeverk i Tyresö Vattenfall AB Heat Sweden Generation, vars tillstånd innebär att de omfattas av förordningen om stora förbränningsanläggningar (2013:252) och därmed s.k. BAT-slutsats*, likadant som för Jordbro värmeverk. Bollmora värmeverk är en reservanläggning till Jordbro värmeverk som planeras att avvecklas, dock är tidsplanen inte fastställd. Den andra är Värmevärden i Nynäshamn AB, vars tillstånd också innebär att de omfattas av förordningen om avfallsförbränning och kommande BAT-slutsats*.

I det fall förbundet tar över tillsynsansvaret även för Jordbro värmeverk så krävs kompetens utöver den för befintliga två anläggningar då ytterligare bestämmelser reglerar verksamheten. Det är kompetens som förbundet saknar i dagsläget.

2.2.4 Perspektiv Ekonomi

Vilka intäkter innebär övertagandet?

Den beräknade fakturerbara tillsynstiden redovisas i nedanstående tabell. Underlaget vad gäller antalet timmar är taget från Sveriges kommuner och landstings (SKL) underlag för kommunala taxor 2017 samt bedömda intäkter från förbundets timavgift 2019. Avgifterna tas ut utifrån de koder som anges för respektive verksamhet, enligt MPF (2013:251). Om flera koder faller in på samma verksamhet så rabatteras avgifterna med 75 % för tillkommande koder. I tabellen redovisas intäkter per kod utan avräknad rabatt.

Redovisning av verksamheternas tillsynstid och intäkter (SKL 2017)

Kod	Verksamhet	Timmar per år	Intäkt, kr
90.200-i	Mer än 100 000 ton per kalenderår (exklusive rent träavfall)	120-180	150 000 – 225 000
40.40-i	Total installerad tillförd effekt av mer än 300 MW.	100-150	125 000- 187 500
	Gasturbin	40-60	50 000 – 75 000
39.90	Lagring av mer än 5 000 ton kol, torv, bränsleflis eller annat träbränsle/år.	6-10	7 500 – 12 500

Vilka resurser krävs för att driva tillsynsverksamheten?

Länsstyrelsen redovisar totalt ca 25 dagars arbete per år, vilket motsvarar ca 200 timmar. Tillsynen innebär fler olika delar som granskning av miljörapporter, tillsynsbesök med tillsynsprotokoll ca 6 dagar per år samt övrigt såsom tillsyn vid uppdateringar av kontrollprogram, anmälningar om mindre ändring av verksamheten, störningar, klagomål, mm. motsvarande 10 dagar per år. Dessutom kan yttrande till domstolen förekomma. I och med att Jordbro värmeverk omfattas av industriutsläppsförordningen och s.k. BAT-slutsats* är beslutad samt arbete pågår med den andra BAT-slutsatsen* innebär det mera att sätta sig in i än ordinarie tillsyn.

Vad händer ekonomiskt om vi inte tar över tillsynen?

I dag är förbundet remissinstans till länsstyrelsen. Det innebär att vi lägger ned ett antal timmar per år beroende på antal och omfattning av de remisser som kommer. Detta arbete får vi inte ta betalt för med våra taxor och finansieras därför av medlemsavgiften.

Om vi tar över tillsynsuppdraget – klarar vi det med befintlig personal?

Värmevärden i Nynäshamn har en planerad tillsynstid på 78 timmar per år och Bollmora värmeverk har 40 timmar per år. Med Jordbro kraftvärmeverk på 200 timmar per år ger det sammantaget ca 320 timmar per år. Exempelvis är BAT-slutsatserna* omfattande att sätta sig in i. Dock krävs även kunskap om BAT-slutsatserna* redan för de värmeverken i Tyresö och Nynäshamn som också omfattas av industriutsläppsförordningen.

För att säkra kompetensen för tillsynen över Jordbro värmeverk krävs att två handläggare jobbar parallellt med varandra, vilket innebär totalt 400 timmar. Förbundet saknar i dagsläget en bemanning som gör det möjligt hantera det, varför en utökning krävs med en tjänst.

Vilka ökade kostnader innebär övertagandet?

Utöver ökade personalkostnader till följd av utökad bemanning så får vi kostnader för kompetensutveckling inom förbränning, industriutsläppstillsyn samt BAT-slutsatser, både kostnader för kurser och initial inläsning. En del av tiden ska rymmas inom årsavgiften men i samband med övertagandet kan mer tid krävas, både för kompetensutveckling samt tid för kunskapsöverföring från länsstyrelsen.

Fotnot

* Med BAT-slutsats avses slutsatser om bästa tillgängliga teknik enligt Industriutsläpps- förordningen (2013:250).

- slutsatser om bästa tillgängliga teknik som antas med stöd av artikel 13.1-13.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar),
- huvudslutsatser: slutsatser om bästa tillgängliga teknik som omfattar en huvudverksamhet,
- sidoslutsatser: slutsatser om bästa tillgängliga teknik som omfattar en sidoverksamhet, och
- slutsatsernas offentliggörande: den dag då en slutsats om bästa tillgängliga teknik offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning.

2.3 Beskrivning av tillsyn av förorenade områden

Förorenade områden är större eller mindre mark- eller vattenområden som innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen från till exempel tidigare industrier eller soptippar. Enligt miljöbalkens 10 kapitel 1 § kan dessa definieras som en föroreningskada, d.v.s. en miljöskada som genom förorening av mak- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller anläggning kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Tillsynen är ett viktigt led i att uppfylla miljömålet Giftfri miljö. I länets åtgärdsstrategi pekas förorenade områden ut som ett område där insatser behöver fokuseras och identifieras och åtgärdas. Orsaken är att behovet av mark för bostadsbyggande är stort i länet och det finns ett tryck efter att exploatera bl.a. tidigare industrimark. Förbundets tillsyn sker på olika sätt, exempelvis i samband med ändrad användning av marken t ex genom remissvar i detaljplaner och anmälningsärenden s.k. saneringar eller genom egeninitierad tillsyn.

2.3.1 Perspektiv Miljö och samhälle

Tillsynen syftar till att avhjälpande efterbehandlingsåtgärder ska vidtas så att föroreningskada inte kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Förbundets ambition är prioritera tillsynen, eftersom statliga myndigheter uttrycker att takten med efterbehandling av förorenade områden ska öka. För att få enhetliga förutsättningar för tillsynen i alla medlemskommunerna vill förbundet att ta över tillsynen även för de förorenade områden som bedöms orsakats av tillståndspliktiga verksamheter efter 30 juni 1969 på motsvarande sätt som gäller för Tyresö i dag.

Direktionens målsättning är att inom 100 år ska samtliga kända eller misstänkt förorenade områden ha bedömts. Målvärdet är att tillsyn årligen ska bedrivas över två procent av objekten i EBH-stödet som har riskklass 1 och 2 eller branschklass 1 och 2. I länsstyrelsens databas EBH-stödet, finns det 2018 totalt 890 potentiellt förorenade områden inom medlemskommunerna, vilka fördelas kommunvis enligt nedanstående tabell.

Kommun	Antal förorenade områden
Haninge	490
Nynäshamns	200
Tyresö	200

Inom förbundets medlemskommuner finns ca 410 förorenade områden som tillhör MIFO-riskklass 1 och 2 eller branschklass 1 och 2 (högre miljörisk) och omfattas av målet i styrkortet. Målvärdet i styrkortet på 2 % innebär att det ska påbörjas 8 nya tillsynsärenden per år. Det strategiska målet som berörs är mål 4 *Spridningen av miljöfarliga ämnen till naturen ska minska*. Under 2017 och 2018 har egeninitierad tillsyn påbörjats på 9,5 %. Att vi klarat att bedriva tillsyn på fler än målvärdet beror på att vi fokuserat på att göra så kallade ansvarskontroller, vilken är en fast i det inledande arbetet där bl.a. tillsynsansvaret utreds. I det fortsatta arbetet kommer ett mer omfattande arbete att ske och bemanningen bedöms då motsvara målvärdet.

I dag är det relativt komplicerat och arbetskrävande att ta fram uppgifter som styrker om verksamheten som bedöms orsaka det förorenade området bedöms som tillståndspliktig eller inte. För att förenkla och få en tydlighet i fördelningen av tillsynsansvar mellan länsstyrelsen och förbundet rekommenderar länsstyrelsens jurister att bedömningen sker enligt Miljöprövningsförordningen (2013:251). En förutsättning är att verksamheten ska ha upphört efter den 30 juni 1969. Bedömningen sker alltså inte utifrån hur verksamheten bedrevs eller utformades när den var i faktisk drift.

Länsstyrelsen har gjort en uppskattning av antalet förorenade områden orsakade av tillståndspliktiga miljöfarliga B-verksamheter som är aktuella för överlåtelse av tillsynsansvar, vilket redovisas i nedanstående tabell. Förorenade områden orsakade av A-verksamheter ingår dock inte, utan länsstyrelsen behåller tillsynsansvaret t.ex. vid NYNAS.

Kommun	Pågående: 2 kap. 29 § 3a miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13)	Nedlagda: 2 kap. 29 § 3b miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13)
Haninge	11	5
Nynäshamn	10	15
Tyresö	0	0

Antalet verksamheter som är i drift 3a, områden med nedlagda verksamheter 3b inklusive objekt med delat tillsynsansvar i dag. I Tyresö har redan förbundet tillsynsansvaret för förorenade områden orsakade av tillståndspliktiga B-verksamheter därför står det 0.

Vad innebär förändringen i tillsynsansvaret?

Förbundet kommer att bedriva likvärdig tillsyn i samtliga medlemskommuner, vilket inte dagens beslut om överföring av tillsynsansvar medger. För Tyresö kommun finns tillsynsansvaret sen 1994. Enligt länsstyrelsens redogörelse i ovanstående tabell handlar det totalt om 41 förorenade områden ytterligare, av det totala antalet 890 potentiellt förorenade områden. När medlemsavgiften justerades tidigare för att möjliggöra tillsynen av förorenade områden var utgångspunkten att förbundet skulle ha förutsättningar att bedriva likvärdig tillsyn i samtliga medlemskommuner. Det innebär att bemanningen är anpassad utifrån det.

2.3.2 Perspektiv Kund och verksamhetsutövare

Vid misstänkt föroreningsskada finns en skyldighet att anmäla avhjälpandeåtgärder (saneringar). En anmälan ska ske till tillsynsmyndigheten och där framgår inte alltid tydligt av lagstiftningen vilken myndighet som är tillsynsmyndighet beroende på förutsättningarna. Det innebär en svårighet för berörda verksamhetsutövare att veta var de ska vända sig. Att förbundet även tar över tillsynen även för tillståndspliktiga B-verksamheter gör det enklare och tydligare för verksamhetsutövarna. Det medför också effektivare handläggning då tillsynsansvaret inte behöver utredas i varje ärende.

2.3.3 Perspektiv Medarbetare

För att bedriva denna tillsyn krävs utöver "allmän" tillsynskunskap särskilt kunnande inom geologi och kemi.

Förbundet har sen tidigare tillsynsansvaret över den absoluta merparten av de misstänkt förorenade områdena i medlemskommunerna, varför bemanning och kompetens redan finns.

2.3.3 Perspektiv Ekonomi

Vilka intäkter innebär övertagandet?

Att ta över tillsynen för ytterligare ca 40 förorenade områden innebär marginella förändringar av antalet ärenden per år. Möjligen kan det bli något ärende per år för att det handlar om områden som har riskklass 1 eller 2 (större miljörisk) och därför är prioriterade. Normalt hanterar förbundet ca 75 anmälningsärenden, vilket bedöms ha ett tillsynsbehov motsvarande 500 timmar och intäkterna beräknas till 500 tkr. Ärendena är anmälan av avhjälpandeåtgärder av olika slag t.ex. sanering.

Egeninitierad tillsyn

När det gäller förbundets arbete med egeninitierad tillsyn i enlighet med ovanstående beskrivning av målvärdet i styrkortet kommer intäkterna först när vi har en känd verksamhetsutövare att rikta tillsynen mot och därmed har möjlighet att ta ut tillsynsavgift. Arbetet startade upp 2017 och i början måste det ske planerings- och utredningsarbete för att utröna om ansvariga verksamhetsutövare finns genom s.k. ansvarskoller. Det innebär att tillsynen hitintills inte kan finansieras med avgifter, utan bedrivs med medlemsavgifter.

Vilka resurser krävs för att driva tillsynsverksamheten?

För anmälningsärenden användes 2018 ca 500 timmar vilket också är prognosen kommande år. Anmälningar från tillståndspliktiga verksamheter går i dag till länsstyrelsen, utom för Tyresö kommun. De är dock en försvinnande liten del per år, därför har de marginell inverkan på antal ärenden och inkomster per år. Dock kan handläggningen vara mera omfattande för de områden där mera omfattande miljöfarlig verksamhet bedrivits. Att tillsynsmyndigheten är känd redan innan ärendet påbörjas är en tidsvinst.

Förbundets bemanning har sedan tidigare tagit höjd för att ansvara även för dessa och det ryms därför inom nuvarande resurser.

Vilka ökade kostnader innebär övertagandet?

Ett övertagande bedöms inte öka kostnaderna då vi redan räknat med att ta över dessa och bemanningen är anpassad för det. Länsstyrelsen uppger i att de tillståndspliktiga verksamheterna bedöms av vara 41 stycken, vilket utgör en liten del av de 890 misstänkta eller konstaterade förorenade områden som finns inom förbudsområdet.

Förbundet har en bemanning motsvarande 1 000 timmar per år för den egeninitierade tillsynen. Ca 900 timmar avsätts för remisser per år som hanteras med medlemsavgifter, där detaljplaneremisser är en väsentlig del. I remisserna ger vi en tidig input till kommunerna att säkerställa att marken är lämplig för planens ändamål t.ex. bostäder som vanligen kräver ”ren mark” motsvarande känslig markanvändning (KM).

Vad händer ekonomiskt om vi inte tar över tillsynen för samtliga kommuner?

Konsekvensen för förbundet av att inte ta över likvärdigt tillsynsansvar resulterar i att tillsynsansvaret för varje förorenat område måste utredas separat, som är resurskrävande. Dessutom motverkar det att likvärdig tillsyn utövas i samtliga medlemskommuner, eftersom vi redan har detta tillsynsansvar för Tyresö kommun.

Om förbundet inte skulle vara tillsynsmyndighet för förorenade områden orsakade av tillståndspliktiga miljöfarliga B-verksamheter enligt MPF för föroreningskador enligt 10 kap. miljöbalken bedömer vi att det inte gör någon väsentlig ekonomisk skillnad, eftersom de utgör en försvinnande liten andel per år. Ingen besparing eller omfördelning av resurser bedöms bli aktuell.

2.4 Beskrivning av täktillsynen

Haninge och Nynäshamns kommuner är aktuella för tillsyn av berg- och grustäkter, medan Tyresö saknar täkter. Tillsynen utförs i dag av länsstyrelsen, vilken har frågat förbundet om intresse att ta över tillsynen.

Tas tillsynsansvaret över så sker det för samtlig miljötillsyn för aktuell verksamhet. Täkterna som finns inom Nynäshamn och Haninge kommuner har tillstånd och är B-verksamheter.

I Nynäshamns kommun finns följande täkter:

- Trollsta grustäkt på Grödbby 2:133 med tillstånd daterat 2017-06-20 (dnr. 551-25876-2016) och anläggningsnummer 0192-40-012. Tillståndet gäller till 31 december 2032.
- Väggarö bergtäkt på Torp 14:1 med, tillstånd daterat 2009-09-22, (dnr. 5511-2005-55115), anläggningsnummer 0192-40-045. Tillståndet gäller till den 1 september 2019.
Verksamhetsutövaren avser sannolikt att ansöka om nytt tillstånd.

Utöver regelbunden tillsyn uppger länsstyrelsen att övriga tillsynsuppgifter kan uppkomma i samband med uppdateringar av kontrollprogram eller vid anmälningar om mindre ändring av verksamheten.

I Haninge kommun finns i dag inga aktiva täkter. Jordbrokrossen på Rudan 1:2 har upphört och den slutliga efterbehandlingsplanen ska fastställas av länsstyrelsen. Verksamheten för Ekeby bergtäkt på Ekeby 12:7 har inte påbörjats och tillståndet har ännu inte tagits i anspråk. En orsak är att alla villkor i tillståndet inte är uppfyllda. Enligt villkor från Mark- och Miljööverdomstolen (MMÖD) ”får inte tas i anspråk förrän länsstyrelsen i egenskap av tillsynsmyndighet konstaterat att anslutningen (väg) är utformad på sådant sätt”. Dock vann tillståndet laga kraft efter MMÖDs dom 2018-04-19 (ej överklagningsbart). Tillståndet är daterat 2014-07-04 (dnr. 5511-12437-2012) och gäller till den 1 juli 2034, anläggningsnummer 0136-40-041.

2.4.1 Perspektiv Miljö och samhälle

Eftersom förbundet inte har denna tillsyn idag finns inga mål i förbundets styrkort som knyter ann direkt till denna bransch. Dock omfattas tillsynen, liksom för övriga branscher som tas upp i detta dokument, av den tillsyn som följer av miljöbalkens.

2.4.2 perspektiv Kund och verksamhetsutövare

Tillsynen över täkter bedöms inte avvika nämnvärt från övrig miljötillsyn som förbundet genomför. Bedömningen är därför att tillsynen kan bedrivas på motsvarande sätt som övrig tillsyn.

2.4.3 Perspektiv Medarbetare

För att bedriva denna tillsyn krävs utöver allmän tillsynskunskap inom miljötillsynen särskilt kunnande med inriktning på geologi. Förbundet bedriver i dagsläget inte någon annan tillsyn som innebär att kompetensen finns i dagsläget. Vid ett övertagande skulle därför kompetensen behöva byggas upp.

2.4.4 Perspektiv Ekonomi

Den beräknade fakturerbara tillsynstiden redovisas i nedanstående tabell. Underlaget vad gäller antalet timmar är taget från Sveriges kommuner och landstings (SKL) underlag för kommunala taxor 2017 samt bedömda intäkter från förbundets timavgift 2019. Avgifterna tas ut utifrån de koder som anges för respektive verksamhet, enligt MPF (2013:251). Om flera

koder faller in på samma verksamhet så rabatteras avgifterna med 75 % för tillkommande koder. I tabellen redovisas intäkter per kod utan avräknad rabatt.

Täkt	Kod och anläggnings typ	Timmar/år	Intäkt, kr
Trollsta grustäkt	10.20 B-anläggning	20	25 000
Väggarö bergtäkt		20	25 000

Intäkter för Ekeby bergtäkt är oklart eftersom tillståndet ännu inte tagits i anspråk.

Vilka resurser krävs för att driva tillsynsverksamheten?

Länsstyrelsen redovisar totalt ca 40 timmar per år, vilket motsvarar 5 dagar för Trollsta grustäkt och Väggarö bergtäkt tillsammans. Tillsynen innebär miljörapporter, tillsynsbesök med efterarbete. Länsstyrelsens tillsynsintervall är vart 3:e år. Om verksamheten på Ekeby bergtäkt kommer igång kan det initialt (etableringsfasen) bli fler besök.

Sammantaget är den fakturerbara tiden om 40 timmar för den planerade tillsynen inte stor. Dock är bedömningen att det skulle krävas mer tid därutöver dels initialt för kompetensutveckling. Det krävs en bemanning för att kunna handlägga klagomål från allmänheten på verksamheten, dock är länsstyrelsens erfarenhet att det inte varit särskilt omfattande klagomål. Att ta över tillsynen för täkterna skulle innebära att annan tillsyn skulle behöva prioriteras bort.

I en framtid krävs även resurser för att handlägga återställningen av täkterna när de avslutas. Den tidsmässiga åtgången för det har inte bedömts i dagsläget.

3. Riskanalys och bedömning

De risker förbundet särskilt ser gäller finansiering, bemanning samt att kunna hålla en tillräcklig kompetensnivå.

B-tillsyn

Bedömningen är att ett förnyat övertagande av tillsynen inte medför någon förändring jämfört med nuläget då vi sedan flera år redan har tillsynsansvaret. Vi har en bemanning som motsvarar behovet och tillsynen finansieras med tillsynsavgifter. Kompetensnivån behöver inte byggas upp, utan hanteras fortlöpande i det fall en handläggare ersätts med ny. Förbundet strävar efter att alltid ha ytterligare en handläggare utöver huvudhandläggaren i syfte att bredda kompetensen och därmed möjligheten att klara tillsynsuppdraget.

Några särskilda åtgärder bedöms inte behöva vidtas.

Förbundets bedömning är att direktionen ska föreslå medlemskommunerna att begära ett förnyat övertagande.

Förorenade områden

Bedömningen är att ett övertagande av ytterligare ca 40 objekt inte medför någon större förändring sett utifrån att vi i dagsläget har ansvar för ca 850 objekt.

Bemanningen är sedan tidigare beräknad för att omfatta även de tillkommande 40 objekten. Direktionen har beslutat att arbetet ska ske med en takt så att vi har bedömt samtliga misstänkt förorenade områden inom 100 år. Det innebär att det finns möjlighet att utjämna det tillkommande antalet över tid. Dock kommer bemanningsbehovet att öka om ett antal år då förbundet kommit längre i handläggningen av påbörjade ärenden och det blir aktuellt med att ställa krav på åtgärder och tillsyn. Det finns med i behovsutredningen som låg till grund för att påbörja arbetet med tillsyn över förorenade områden.

Vad gäller finansieringen så kommer den de kommande åren att vara helt finansierad av medlemsavgiften. Därefter är bedömningen att vi kommit så pass långt i ansvarsutredningar etc. att det är aktuellt att ställa krav på åtgärder och tillsyn som möjliggör finansiering med våra taxor. Finansieringen med medlemsavgift kommer alltid att krävas för att möjliggöra de inledande utredningarna för varje objekt liksom bemanningen för att göra dessa. Intäkterna från taxorna ger möjlighet att finansiera en utökad bemanning utifrån att omfattningen på tillsynen ökar.

Några särskilda åtgärder bedöms inte behöva vidtas.

Förbundets bedömning är att direktionen ska föreslå medlemskommunerna att begära ett förnyas övertagande.

Jordbro värmeverk

Det är en bransch med få objekt och specifik lagstiftning. Risken är att om kompetensen enbart finns på en handläggare så förlorar förbundet helt kompetensen om denne slutar. Det innebär att förbundet måste dubblera bemanningen för att säkra att tillsynen kan bedrivas över tid utan avbrott.

Förbundet saknar i dagsläget kompetens i alla delar inom tillsynsansvaret. Omfattningen på inläsning samt att hålla sig uppdaterad bedöms bli mycket omfattande, särskilt initialt vid övertagande samt vid byte av handläggare.

Bemanningsbehovet bedöms motsvara 20 % av en heltidstjänst samt behov därutöver av inläsning på ämnes och objektsnivå inför övertagande samt vid byte av handläggare. För att möjliggöra ett övertagande krävs bortprioriteringar från annan tillsyn. Förbundets bedömning är att det sammantaget ger en minskad miljönytta för medlemskommunerna då resurser kommer att behöva tas från andra tillsynsområden, vilka i det fall tillsynen fortsatt ligger kvar på länsstyrelsen förbundet har resurser att bedriva tillsyn över.

Ekonomiskt är bedömningen att vi inte kommer att klara att finansiera ett övertagande med tillsynsavgifterna då det kommer att kräva relativt omfattande kompetensinsatser samt ajourhållande av kunskap för ett objekt. Bedömningen är att i vart fall inledningsvis behöver medlemsavgift användas i motsvarande omfattning som intäkterna från tillsynen.

Förbundets bedömning är att det inte är motiverat att ta över tillsynsansvaret för Jordbro värmeverk och att direktionen därför inte ska föreslå Haninge kommun att begära ett övertagande.

Täkter

Det är en bransch med få objekt och specifikt kompetenskrav. Risken är att om kompetensen enbart finns på en handläggare så förlorar förbundet helt kompetensen om denne slutar. Det innebär att förbundet måste dubblera bemanningen för att säkra att tillsynen kan bedrivas över tid utan avbrott.

Bemanningsbehovet för den planerade tillsynen går att bedöma utifrån tillsynsavgiftens storlek. Det är dock svårt att bedöma behovet för hantering av klagomål på verksamheten, vilka kan befaras vara större eftersom branschen kan uppfattas som kontroversiell. Det innebär att finansieringen sannolikt inte kan täckas med avgifter i sin helhet och att medlemsavgift kommer att behöva användas i viss omfattning som är svår att förutsäga då det gäller eventuella klagomålsärenden som efter utredning bedöms vara obefogade. Förbundet saknar i dagsläget kompetens i alla delar inom tillsynsansvaret. Omfattningen på inläsning samt kompetensutveckling bedöms bli mer omfattande än den tid tillsynsavgiften omfattar.

För att möjliggöra ett övertagande krävs bortprioriteringar från annan tillsyn. Förbundets bedömning är att det sammantaget ger en minskad miljönytta för medlemskommunerna då resurser kommer att behöva tas från andra tillsynsområden, vilka i det fall tillsynen fortsatt ligger kvar på länsstyrelsen förbundet har resurser att bedriva tillsyn över.

Ekonomiskt är bedömningen att vi inte kommer att klara att finansiera ett övertagande med tillsynsavgifterna då det kommer att kräva kompetensinsatser samt ajourhållande av kunskap för två objekt. Bedömningen är att i vart fall inledningsvis behöver medlemsavgift användas i motsvarande omfattning som intäkterna från tillsynen.

Förbundets bedömning är att det inte är motiverat att ta över tillsynsansvaret för täkterna och att direktionen därför inte ska föreslå Haninge och Nynäshamns kommun att begära ett övertagande.

Jens Möller
Förbundschef

Bilagor

Bilaga 1. Förteckning över B-verksamheter.

Bilaga 2. Förteckning förorenade områden som är aktuella för övertagande.

Bilaga 1. Förteckning över B-verksamheter.

Kommun	Namn	Typ
Haninge	Coca-Cola European Partners Sverige AB	Livsmedelsindustri
Haninge	Kemetyl AB	Kemikalieindustri
Haninge	Schütz All-Emballage AB	Kemikalieindustri
Haninge	Saab Kockums AB	Varv
Haninge	Foodmark AB	Livsmedelsindustri
Haninge	BS-Kemi AB	Kemikalieindustri
Haninge	Fors reningsverk	Reningsverk, kommunalt
Haninge	Valsta Slamlager	Avfall - Bearbetning av avfall
Haninge	Såcab Åkericentral AB	Deponi
Haninge	Åvc Jordbro	Avfall - Bearbetning av avfall
Haninge	Sortera Recycling AB	Avfall - Bearbetning av avfall
Nynäshamn	Stockholms Hamn AB	Hamn fartyg
Nynäshamn	Fuchs Lubricants	Kemikalieindustri
Nynäshamn	Aga Gas AB	Hamn fartyg
Nynäshamn	Nynäshamns Avloppsreningsverk	Reningsverk, kommunalt
Nynäshamn	Stockholms Bulkhamn AB	Hamn fartyg
Nynäshamn	Foi Grindsjön	Skjutbana
Nynäshamn	Värmevärden i Nynäshamn AB	Värmeverk
Tyresö	Vattenfall AB Heat Sweden Generation	Värmeverk

Bilaga 2. Förteckning förorenade områden som är aktuella för övertagande.

Kommun	Objektsnamn	Tillsynsmyndighet
HANINGE	Haninge kommun (8)	Lst
HANINGE	ThyssenKrupp Marine Systems AB (3)	Lst
HANINGE	Sand & Grus AB Jehander (3)	Lst
HANINGE	Jordbrotippen, Jordbro	Lst
HANINGE	Tungelstatippen	Lst
HANINGE	Fors avloppsreningsverk	Lst
HANINGE	Kemetyl AB och tidigare Soilax AB	Lst
HANINGE	VALSTA SLAMMELLANLAGER	Lst
HANINGE	All-Emballage J.E AB, Nalco Chemical AB, Jordbro	Delat
HANINGE	Tungelsta industri AB	Lst
HANINGE	Gränges Hedlund AB, 1998-Coca-Cola AB (5) 1986-1991 Hedpipe AB (8) 1968-1986 Gränges Hedlund AB (8) 1961-1968 Bröderna Hedlunds Rörverk (8) - Alucrom AB (5)	Delat
HANINGE	Drevviken, sediment (Haninge)	Delat
HANINGE	Sortera Skandinavien AB, Jordbro	Lst
HANINGE	Jordbro ÅVC, SRV Återvinning	Lst
HANINGE	SÅCAB Åkericentral, Åbytippen	Lst
HANINGE	Hans Andersson Entreprenad AB, Jordbro	Lst
NYNÄSHAMN	NCC Roads AB, Logistik centrum, Norviks hamn	Lst
NYNÄSHAMN	Stesor AB, Sorundavägen	Lst
NYNÄSHAMN	Nynäs-Ösmo LBC (6)	Lst
NYNÄSHAMN	Holmers mek verkstad, Stathmos, Statoil Smörjmedel. 2015- Fuchs Lubricants Sweden AB (1) 1991- Statoil Smörjmedel AB (1) 1940-1991 Nynäs Petroleum AB (1) 1926-1941 Nya AB Stathmos (11) 1919-1926 Svenska Nobel AB Diesel (11) 1911-1925 AB Stathmos (11) 1904-1911 I.O. Holmers Mekaniska Verkstäder (11)	Delat
NYNÄSHAMN	Sittesta deponi	Lst
NYNÄSHAMN	Stora Vika, deponi	Lst
NYNÄSHAMN	Sorunda / Sunnerby, deponi	Lst
NYNÄSHAMN	FOI Grindsjön	Lst
NYNÄSHAMN	AB C.O. Kence	Lst

NYNÄSHAMN	Nynäshamns hamn	Lst
NYNÄSHAMN	Fortum värmeverk, f.d. brandövningsplats Nynas AB	Lst
NYNÄSHAMN	Sprängämnesverksamhet FOA 003	Lst
NYNÄSHAMN	Krutlab FOA 004	Lst
NYNÄSHAMN	Teli, Televerkets Industriavd., LM Ericsson	Delat
NYNÄSHAMN	Raffinaderiets båtuppläggningsplats, Nynäshamn	Delat
NYNÄSHAMN	Sediment mellan Nynäshamn och Bedarön	Delat
NYNÄSHAMN	Nynäshamns krematorium	Lst
NYNÄSHAMN	Nynäs-Ösmo LBC, Väggarö	Lst
NYNÄSHAMN	Nynäs-Ösmo LBC m.fl., Kalvö	Lst
NYNÄSHAMN	Sven Hagbergs Åkeri, Herrhamra	Lst
NYNÄSHAMN	Nynäs-Ösmo LBC, Trollsta	Lst
NYNÄSHAMN	Södertörn Exploatering AB, Sanda	Lst
NYNÄSHAMN	AGA GAS AB, Nynäshamns gasterminal	Lst
NYNÄSHAMN	Stockholms Hamn AB, Norviksudden hamn	Lst
NYNÄSHAMN	Nynäshamns kommun, avloppsanläggning	Lst

Datum 2019-10-23
Tid 13:30–14:10
Plats Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
och tid Kommunkansliet 2019-11-04

Paragrafer 96–108

Sekreterare
Hillevi Elvhage

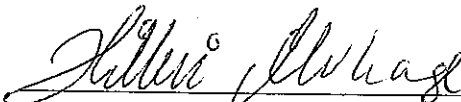
Ordförande
Anita Mattsson

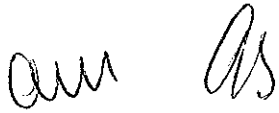
Justerande
Anki Svensson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
Sammanträdesdatum 2019-10-23
Datum då anslaget sätts upp 2019-11-06
Datum då anslaget tas ned 2019-11-28
Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift
Hillevi Elvhage

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Anita Mattsson (S), ordförande
Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande
Anki Svensson (M), 2:e vice ordförande
Susann Ronström (S)
Christoffer Holmström (S), tjänstgörande ersättare för Martin Nilsson (S)
Marie Åkesdotter (MP)
Dick Bengtson (M)
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Anders Wickberg (SD)

Ersättare

Mats Larsson (L)
Åsa de Mander (L)
Ajda Asgari (MP)
Inger Gemicioglu (V)
Fredrik Bergkuist (M)
Anna Lund (KD)
Per Carlberg (SD)

Övriga

Stefan Hollmark, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 103
Torstein Tysklind, ekonomichef, kommunstyrelseförvaltningen
Britt-Marie Lundberg-Björk, chef tekniska kontoret och medborgarfokus, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 103
Jimmy Andersson, förhandlingschef, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 100
Antonios Arvanitidis, it-chef, kommunstyrelseförvaltningen
Robert Hammarstedt, fastighetschef, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 103
Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen

Frånvarande

Martin Nilsson (S)
Peter Freij (M)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------